

Ἐκκλησία καὶ ἑλληνικὴ κοινωνία

ΤΟΥ Κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ
Ἀναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

«Κλάψε χώρα ἀγαπημένη!»

Αὐτὴ ἡ κραυγὴ μοῦ ἦλθε στὰ χεῖλη σὰν τίτλος τοῦ σημερινοῦ μου ἄρθρου, στὸ ὁποῖο ἤθελα νὰ περιγράψω τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα συμβάντα καὶ συμβαίνοντα στὸν τόπο μας. Μόνη ἐλπίδα οἱ δύο μέχρι τώρα Ὀλυμπιακὲς νίκες πού κι αὐτὲς σηματοδοτοῦν τὴ ζωὴ μας. Σὲ ποιά ἄλλα ἀγωνίσματα θὰ μπορούσαμε ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες νὰ διακριθοῦμε παρεκτός σ' αὐτὰ πού προπονούμαστε καθημερινά; Μιὰ ζωὴ σηκώνουμε θάρη καὶ ἐπαχθὴ μάλιστα καὶ μιὰ ζωὴ πηδᾶμε ἐμπόδια. Στὴν ἄρση βαρῶν λοιπὸν καὶ στὸ δρόμο μετ' ἐμποδίων οἱ διακρίσεις μας! Ἄλλωστε, ὅπως ἤδη ἔχει ἐπισημανθεῖ, ὁ δρόμος τῆς Ἑλλάδος θὰ εἶναι «μετ' ἐμποδίων» στὸ προσεχὲς μέλλον.

Ἐμπόδια ἐξωτερικὰ ἀλλὰ κυρίως ἐμπόδια ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ βρίσκονται καὶ θὰ βρίσκονται συνεχῶς στὰ πόδια μας. Ὅπως ὅλοι γνωρίζουμε, τὸ ἔθνικό μας ἔθλημα —καὶ εἶναι κρίμα πού δὲν περιλαμβάνεται στὰ Ὀλυμπιακὰ ἀγωνίσματα— εἶναι ἡ τρικλοποδιά!

Δὲν θέλω νὰ συνταχθῶ μὲ ὅλους αὐτοὺς πού κατηγοροῦν τὸν τόπο μας, τοὺς συμπατριῶτες μας. Πραγματικὰ πληθαίνουν τὰ δημοσιεύματα πού ἐπισημαί-

νουν τὰ κακῶς κείμενα. Σὲ λίγο, μετὰ τὰ κακῶς κείμενα, θὰ κινδυνεύει νὰ «κείται ἐνθάδε» ἡ ἀγαπημένη μας χώρα καὶ οὐδείς θὰ βρίσκεται νὰ μπεῖ στὸν κόπο «νὰ τρέξει γιὰ τὴν Ἑλλάδα» ἢ ἔστω γιὰ νὰ τὴν κλάψει.

Δὲν ἀρκεῖ μόνο μία Ὀλυμπιονίκης νὰ πάρει τὴν ἀπόφαση νὰ μπεῖ «νὰ τρέξει γιὰ τὴν Ἑλλάδα», ὅπως αὐτὸ συνέβη στὴν Βαρκελώνη. Χρειαζόμαστε νὰ μπουμε στὸ στίβο ὅλοι οἱ Ἕλληνες καὶ ὅλες οἱ Ἑλληνίδες. Ὅλοι ἡμεῖς, πού αἰσθανόμαστε περήφανοι γιὰ τίς πρόσφατες νίκες, ἀλλὰ φοβερὰ ἀπογοητευμένοι γιὰ ὅλα αὐτὰ πού συμβαίνουν χωρὶς ἡμᾶς γιὰ μᾶς: Ὅλοι ἡμεῖς, πού τὰ ἔχουμε κυριολεκτικὰ χαμένα καὶ ἀναζητοῦμε κριτήρια γιὰ νὰ διακρίνουμε καὶ νὰ κρίνουμε, μέτρα καὶ σταθμὰ γιὰ νὰ μετρήσουμε καὶ νὰ ζυγίσουμε λόγια καὶ ἔργα ὥστε ν' ἀποφασίσουμε ἂν θὰ πάρουμε τοῖς μετρητοῖς ὅσα λέγονται καὶ ὅσα γίνονται.

Ποιὸν ἢ ποιούς νὰ πρωτοπιστέψεις; Τὰ περιθώρια ἀνοχῆς σου ἐξαντλοῦνται. Ἀπὸ πού νὰ πάρεις κατεύθυνση;

Ἡ στιγμή τῆς Ἐκκλησίας

Φαίνεται ὅτι ἔφθασε ἡ μεγάλη στιγμή γιὰ τὴν Ἐκκλησία ν' ἀντιμετωπίσει τίς παρούσες περιστάσεις καὶ νὰ φωτίσει μὲ τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ τίς συνειδήσεις πού ἀγωνιοῦν γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ τόπου. Οἱ φωνὲς πού τὴν ἐπικαλοῦνται, πέρα ἀπὸ ἐνδεχόμενες σκοπιμότητες, εἶναι μία πρόσκληση γιὰ νὰ λάβει θέση καὶ νὰ κατευθύνει μὲ τὸ λόγο Τῆς τὴν ἐξυγίανση καταστάσεων καὶ τὴν ἐξισορρόπηση ἐπικίνδυνων φορτίσεων καὶ

Πρόσφατα ἐκκλιφόρησε δίχρωμο τὸ

ΕΓΚΟΛΗΘΙΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

σὲ 12ῃ ἐκδόσει, μὲ νέα στοιχειοθεσία, μεγαλύτερα καὶ πολὺ ἐδανάγνωστα γράμματα καὶ χρυσόδετο.

Ἀπὸ τίς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

σ ἐ δρόμους ποιμαντικῆς διακονίας

φορτίων. Ἡ Ὁρθοδοξία ἄλλωστε διακρίθηκε πάντοτε στήν τέχνη τοῦ σχινοβατεῖν καί αὐτή τήν πολυτέμη πνευματική της ἐμπειρία μπορεῖ νά τήν καταθέσει στή σύγχρονη ἑλληνική κοινωνία πού παλεύει μέ ἄλλου εἴδους «καταθέσεις».

Δέν εἶναι τυχαῖο πού ξαφνικά διάφορες ομάδες νεο-ελλήνων ἀπευθύνονται στόν προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γιά σοβαρά κοινωνικο - οικονομικά προβλήματα καί τόν παρακαλοῦν νά παρέμβει. Εἴτε ἔμποροι λέγονται αὐτοί πού ζήτησαν τήν βοήθειά του στό ζήτημα πού προέκυψε τῆς καταργήσεως τῆς Κυριακῆς ἀργίας, εἴτε ἐργαζόμενοι στίς συγκοινωνίες στό θέμα τῆς καταργήσεως τῆς Ε.Α.Σ. Οὔτε πάλι εἶναι τυχαῖο, ὅτι ὁ ἴδιος ἔκανε ἔκκληση στόν ἑλληνικό λαό νά σταματήσει τοὺς ἐμπρησμούς τῶν δασῶν!

Ὅλα αὐτά δείχνουν ἴσως μιὰ ἀλλαγὴ νοοτροπίας. Μέχρι πρόσφατα δέν ἦταν καί τόσο ἐπιθυμητὴ μιὰ τέτοια παρέμβαση. Αὐτὸ πάλι δέν σημαίνει ὅτι οἱ ἀπευθυνόμενοι στήν Ἐκκλησία εἶναι καί πρόθυμοι ν' ἀκούσουν τήν «ἄλλη φωνή» στίς κοινωνικές «συχρότητες». Γιά τήν Ἐκκλησία ὅμως παρουσιάζεται μιὰ μοναδική εὐκαιρία, κατόπιν ἐπίμονης προσευχῆς γιά φώτιση, συνετῆς σκέψεως καί προσεκτικῆς μελέτης τῶν πραγμάτων νά ὀρθοτομήσει λόγον ἀληθείας γιά τὰ τεκταινόμενα στίς μέρες μας γεγονότα.

Τρόπος ἀντιμετωπίσεως

Ὅφειλε νά ἐπιστρατεύσει ὅλες της τίς δυνάμεις. Ν' ἀκούσει προσεκτικά ὅλες τίς ὁμιλίες καί ὅλες τίς συζητήσεις πού γίνονται γιά θέματα πού ἀφοροῦν στό παρὸν καί στό μέλλον, στήν ἐργασία καί στήν ἀνεργία, στά μέτρα καί στίς ἀνατιμήσεις, στίς ἐντάξεις καί στίς δεσμεύσεις πού προκύπτουν ἀπὸ αὐτές. Νά ἀπαιτήσει ὅπωςδὴποτε νά ἔχει μιὰ σωστὴ ἐνημέρωση.

Νά κάνει ἀκόμη πὼς «ἀγνοεῖ» ὅσα γίνονται, γιά νά πάρει πληροφορίες ἀπὸ πρῶτο χέρι, ἀπὸ ὅλους τοὺς

ἐνδιαφερομένους. Ἀκόμα καί μέ κίνδυνο νά τήν κατηγορήσουν ὅπως ὁ Κλεόπας τὸν ἀναστάντα Κύριον, ὅτι «οὐ μόνος παροικεῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ καί οὐκ ἔγνωσ τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις» (Λουκ. κδ' 18). Καί σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση δὲν χρειάζεται νά κάνει πὼς τὰ ξέρει, ἀλλὰ μέ πραότητα νά ἀποκριθεῖ ὅπως ὁ Κύριος στόν ἐπόμενο στίχο: «ποῖα;» (19). Καί νά τοὺς ἀφήσει μέ τίς ὥρες νά τῆς διηγῶνται καί στό τέλος νά ἐκφέρει τὸν λόγο ἐκεῖνο πού θὰ μπορέσει πιθανόν, ἀν γίνῃ ἀποδεκτός, νά βγάλει τοὺς ἀνθρώπους καί τίς ἀντιμαχόμενες ομάδες τοὺς ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδο, ἀπὸ τὰ ἀδιέξοδα.

Θά ἔπρεπε ἴσως κάποτε ἡ εὐαγγελικὴ διήγηση γιά τὴν πορεία πρὸς τοὺς Ἐμμαούς (Λουκᾶ κδ' 13-35) νά διαδαστεῖ κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸ πρίσμα κατανοήσεως γεγονότων πού μᾶς περιβάλλουν καί τῆς ἐρμηνείας τους. Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο γεγονός πού διηγεῖται, μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ μέθοδος διαλόγου πού προτείνει.

Στίς παρούσες περιστάσεις μιὰ τέτοια ἀκρόαση τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας μπορεῖ νά ἀποθεῖ σωτήρια γιά ὅλες τίς παρατάξεις πού ἀντιμάχονται ἢ μιὰ τὴν ἄλλη, κι ἐνῶ πασχίζουν γιά λύσεις, τελικὰ διαλύουν τὰ πάντα μέ κίνδυνο νά διαλυθεῖ καί ἡ Χώρα μας. Μιὰ τέτοια ἀκρόαση καί ἐνδεχόμενη παρέμβαση θὰ εἶναι ἓνα ἀκόμη δείγμα τῆς μακραιώνης κοινωνικῆς διακονίας τῆς Ἐκκλησίας μας. Κάτι πού μπορεῖ ν' ἀποτελέσει καί στόχο Τῆς μέ τῆ φετινῆ ἐναρξῆς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους.

Μιχαὴλ Γαλανοῦ (†)

«ΒΙΟΙ ΑΓΙΩΝ»

Κυκλοφοροῦν καί οἱ δώδεκα τόμοι ἀπὸ τὸ μνημειώδες ἔργο τοῦ μεγάλου συγγραφέως. Ἀληθινὸ θησαύρισμα γιά κάθε βιβλιοθήκη. Ἐκδόση τρίτη, Ἀποστολικῆς Διακονίας.